Dosarul nr. 5r-5192/2022 (4-22117001-12-5r-09082022)

HOTĂRÂRE

27 decembrie 2023 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău, sediul Buiucani
Instanţa compusă din:
Preşedinte Balan Gheorghe
Grefier Ostap Veronica
examinând în şedinţă publică cauza contravenţională după contestaţia Elenei Maimescu împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie şi deciziei ofiţerului de patrulare al DP Centru a INSP al IGP al MAI, Tronciu Gheorghe,-

a constatat:

Prin decizia ofiţerului de patrulare al DP Centru a INSP al IGP al MAI, Tronciu Gheorghe din 01 iulie 2022, în temeiul procesului-verbal cu privire la contravenţie, Maimescu Elena a fost trasă la răspundere în conformitate cu art. 240 alin.(1) Cod contravenţional, fiindu-i stabilită o sancţiune contravenţională sub formă de amendă în mărime de 15 unităţi convenţionale în sumă de 750 lei cu aplicarea a 3 puncte de penalizare pentru faptul că, *„la 08 mai 2021, ora 15^{56}, conducând mijlocul de transport de model „*****”, cu n. î. *****, pe bd. Dacia-bd. Traian, mun. Chişinău, a ignorat prevederile marcajului rutier 1.1.1”*.

Considerând că n-a comis fapta imputată şi, respectiv, ilegal procesul-verbal cu privire la contravenţie şi decizia de sancţionare, Maimescu Eelena s-a adresat în judecată cu prezenta contestaţie, prin care solicită anularea lor, invocând lipsa faptului contravenţiei (art. 441 Cod contravenţional) şi nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenţie (art. 443 Cod contravenţional).

Agentul constatator ofiţerul de patrulare al DP Centru a INSP al IGP al MAI, Tronciu Gheorghe, legal citat *(prin intermediul poştei electronice – f.d.-17)*, despre data, locul şi timpul examinării cauzei, fără careva motive întemeiate *(n-a adus la cunoştinţa instanţei motivele)*, în şedinţă judiciară nu s-a prezentat, instanţa de judecată, ţinând cont de prevederile art. 454 alin.(1), (2) Cod contravenţional a dispus judecarea cauzei în lipsa acestuia.

Contravenienta Maimescu Elena, legal citată *(cu aviz de recepţie – f.d.-19)* despre data, locul şi timpul examinării cauzei, fără careva motive întemeiate *(n-a adus la cunoştinţa instanţei motivele)*, în şedinţă judiciară nu s-a prezentat, instanţa de judecată, ţinând cont de prevederile art. 454 alin.(1), (2) Cod contravenţional, a dispus examinarea cauzei în absenţa acestuia.

Studiind materialele cauzei contravenţionale, instanţa de judecată ajunge la concluzia că **este întemeiată contestaţia nominalizată.**

<u>Concluzia instanţei de judecată se bazează pe următoarele:</u>

Astfel, conform dispoziţiei **art. 240 alin.(1) Cod contravenţional** se sancţionează *„nerespectarea de către conducătorul de vehicul a indicatoarelor rutiere de prioritate, a indicatoarelor de interzicere şi de sens obligatoriu, a indicatoarelor de informare privind locul de staţionare rezervat vehiculelor conduse de persoane cu dizabilităţi, privind direcţia permisă de deplasare, a marcajului rutier al drumului privind acordarea dreptului prioritar de circulaţie, dreptului privind delimitarea benzilor de circulaţie pe sens opus şi a celor destinate vehiculelor de rută, a marcajului rutier al locului de staţionare rezervat vehiculelor conduse de persoane cu dizabilităţi, nerespectarea regulilor de circulaţie privind începerea deplasării şi schimbarea direcţiei de mers, privind poziţia pe carosabil, privind depăşirea vehiculelor, privind traversarea intersecţiilor şi a locurilor de oprire a transportului public, privind remorcarea vehiculelor, privind transportul persoanelor şi al încărcăturilor, privind deplasarea pe autostrăzi, nerespectarea exigenţelor de folosire a dispozitivelor de iluminat la căderea întunericului sau în condiţii de vizibilitate redusă”*.

Pct. 28 din Regulamentul circulaţiei rutiere *(Secţiunea a 6-a Marcaje rutiere (anexa nr. 4)*, aprobat prin Hotărârea Guvernului, nr. 357 din 13 mai 2009, stipulează că *„**marcajele rutiere** servesc la organizarea circulaţiei, la avertizarea sau îndrumarea participanţilor la trafic şi pot fi folosite de sine stătător sau în asociere cu alte mijloace de semnalizare rutieră, a căror semnificaţie o completează, dublează sau precizează”*, iar conform **pct. 29 acelaşi Regulament**, *„**marcajele rutiere** se divizează în **orizontale** şi verticale (laterale)”*.

Pct. 30 din Regulamentul precitat prevede:

„1) <u>Marcajele rutiere orizontale</u> stabilesc anumite reglementări pentru circulaţie, sunt de culoare albă, galbenă sau portocalie şi se aplică pe carosabil sau pe borduri.

2) <u>Marcajele rutiere verticale</u>, formate dintr-o asociere de benzi roşii şi galbene (albe şi negre), se aplică pe elementele de construcţie ale drumului (poduri, pasaje denivelate, pilonii viaductelor, parapete, stâlpi, precum şi pe alte obiecte aflate pe platforma drumului şi care prezintă pericol pentru circulaţia rutieră), prevenind impactul şi facilitând orientarea vizuală a conducătorilor”.

Pct. 1.1.1 a Notei explicative la anexa nr. 4 a Regulamentului nominalizat, reglementează semnificaţia ***„liniei înguste continue”.***

Din conţinutul **art. 7 Cod contravenţional** reiese că, *„**persoana** poate fi sancţionată **numai pentru** contravenţia în a cărei privinţă **este dovedită vinovăţia sa**, cu respectarea normelor prezentului cod”*, iar din conţinutul **art. 5 alin.(2)**

acelaşi Cod reiese că, *„interpretarea extensivă defavorabilă şi aplicarea prin analogie a legii contravenţionale **sunt interzise**”.*

Potrivit **art. 425 alin.(1) Cod contravenţional**, *„**probele** sunt elemente de fapt, dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenţei sau inexistenţei contravenţiei, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăţiei şi la cunoaşterea altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei”*, iar conform **alin.(2) a aceluiaşi articol**, *„în calitate de **probe** se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenţie, procesul-verbal de ridicare a obiectelor şi documentelor, procesul-verbal de percheziţie, procesul-verbal privind cercetarea la faţa locului, procesele-verbale privind alte acţiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod, explicaţiile persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, depoziţiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delicte, obiectele şi documentele ridicate, constatările tehnico-ştiinţifice şi medico-legale, raportul de expertiză”.*

Din conţinutul **alin.(5) a articolului precitat**, reiese că *„sunt admisibile **probele** pertinente, concludente şi utile, administrate în conformitate cu prezentul cod”*, iar din conţinutul **alin.(6) lit. c) acelaşi articol**, *„nu pot fi admise ca **probe** datele care au fost obţinute prin încălcarea esenţială a drepturilor şi libertăţilor constituţionale ale persoanei, inclusiv **a dreptului la apărare** sau a dreptului la interpret/traducător”.*

După cum reiese din prevederile **art. 382 alin.(1) Cod contravenţional**, *„**citarea** este o acţiune procedurală prin care autoritatea competentă să soluţioneze cauza contravenţională asigură prezentarea persoanei în faţa sa pentru desfăşurarea normală a procesului contravenţional”*, iar din conţinutul **alin.(2) acelaşi articol** reiese că, *„**citarea** se face prin **invitaţie scrisă**, care se înmânează de către autoritatea competentă sau **se expediază prin poştă**, **prin notă telefonică** sau **telegrafică, prin telefax, prin poştă electronică** sau **prin alt mijloc** în cazul în care autoritatea poate dovedi că citaţia a fost primită sau a fost transmisă persoanei citate, dar aceasta a refuzat să o primească”.*

Din prevederile **alin.(4) articolul precitat** reiese că *„persoana este obligată să se prezinte la data, ora şi în locul indicate în citaţie. În cazul imposibilităţii de a se prezenta, persoana este obligată să informeze organul respectiv, indicând motivul, precum şi să convină data şi ora când se va putea prezenta”,* iar din conţinutul **alin.(5) acelaşi articol** reiese că *„(...) neprezentarea nemotivată a persoanei nu împiedică examinarea cauzei”.*

Art. 384 alin.(1) lit. a), b), e), i), j), k), n), o), p) Cod contravenţional prevede că *„**persoana** în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional are dreptul: **la apărare**; **să cunoască fapta imputată**; să primească informaţie scrisă*

şi explicarea drepturilor sale; să prezinte probe; să formuleze cereri; să conteste decizia asupra cauzei; să solicite audierea martorilor; să facă obiecţii împotriva acţiunilor agentului constatator şi să ceară consemnarea obiecţiilor sale în procesul-verbal; să ia cunoştinţă de procesul-verbal încheiat de agentul constatator, să facă obiecţii asupra corectitudinii lui, să ceară completarea lui cu circumstanţele care, în opinia sa, trebuie să fie consemnate", iar **art. 442 alin.(1) acelaşi Cod** prevede că *„**procesul-verbal cu privire la contravenţie** este un act prin care se individualizează **fapta ilicită** şi se identifică **făptuitorul**. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza **constatărilor personale** şi **a probelor acumulate**, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui"*.

În conformitate cu art**. 443 alin.(1) lit. d), e) Cod contravenţional**, *„**procesul-verbal cu privire la contravenţie** va cuprinde: **fapta contravenţională**, locul şi timpul săvârşirii ei, circumstanţele cauzei care au importanţă pentru stabilirea faptelor şi consecinţelor lor juridice (...); **încadrarea juridică a faptei**, norma materială contravenţională şi **indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenţiei**"*, iar în conformitate cu **alin.(6) acelaşi articol**, *„faptul absenţei persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional ori al refuzului acesteia de a semna procesul-verbal se consemnează în procesul-verbal şi se certifică prin semnătura cel puţin a unui martor, indicându-se şi datele de identitate ale acestuia (numele, prenumele, adresa de domiciliu şi numărul de telefon). În lipsa unui martor, agentul constatator va consemna motivele care au condus la încheierea procesului-verbal în acest mod"*.

În afară de aceasta, potrivit **art. 448 alin.(1) Cod contravenţional**, *„contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravenţională, în cazul în care nu sunt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sunt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenţionale. Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părţile care nu au fost prezente la şedinţa de examinare a cauzei contravenţionale, de la data înmânării copiei de pe decizia respectivă în condiţiile art. 447[1] alin.(8)"*.

Potrivit **art. 375 alin.(1) Cod contravenţional**, *„persoana acuzată de săvârşirea unei contravenţii se consideră nevinovată atâta timp cât vinovăţia sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod"*, iar potrivit **alin.(2) acelaşi articol**, *„nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăţia sa"*.

Potrivit **alin.(3) articolul precitat**, *„**concluziile despre vinovăţia persoanei** în săvârşirea contravenţiei nu pot fi întemeiate pe presupuneri. **Toate dubiile** în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condiţiile prezentului cod se*

interpretează în favoarea persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional”.

În acelaşi context, conform **art. 461 alin.(1) Cod contravenţional**, *„în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată unul din temeiurile prevăzute la art. 441 sau 445 alin.(1), instanţa de judecată încetează procesul contravenţional”*, iar conform **alin.(2) acelaşi articol**, *„**procesul contravenţional poate fi încetat** şi în alte cazuri decât cele prevăzute la alin.(1) doar dacă se constată că lipsa unei menţiuni în procesul-verbal cu privire la contravenţie afectează în mod esenţial fondul cauzei şi **aceasta nu poate fi înlăturată de către instanţa de judecată**”.*

După cum reiese din conţinutul **art. 441 alin.(1) lit. a) Cod contravenţional**, *„**procesul contravenţional** pornit **încetează** dacă **nu există faptul contravenţiei**”.*

Art. 445 alin.(1) Cod contravenţional prevede că, *„**neconsemnarea** în procesul-verbal cu privire la contravenţie **a menţiunilor privind** numele, prenumele şi funcţia agentului constatator, data (ziua, luna, anul) întocmirii procesului-verbal, numele, prenumele, seria şi numărul actului de identitate şi numărul de identificare personal (IDNP) sau datele de identificare din buletinul de identitate provizoriu ale făptuitorului care renunţă la numărul de identificare personal şi la evidenţa automatizată în Registrul de stat al populaţiei, iar în cazul persoanei juridice – lipsa denumirii şi a sediului acesteia, **a circumstanţelor comiterii** şi **încadrării juridice a faptei contravenţionale săvârşite** şi a datei comiterii acesteia, a semnăturii agentului constatator sau a martorului asistent, în cazul refuzului contravenientului de a semna dacă procesul-verbal a fost întocmit în prezenţa unui martor, **atrage nulitatea absolută a procesului-verbal**”*, iar **alin.(2) acelaşi articol** prevede că, *„**celelalte încălcări** ale art. 443 sau ale altor norme imperative din prezentul cod pot să ducă la nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenţie **doar în cazul în care acestea afectează în mod esenţial fondul cauzei**”.*

Reieşind din conţinutul acestuia, ***procesul-verbal cu privire la contravenţie din 01 iulie 2022,*** întocmit în privinţa Elenei Maimescu de către agentul constatator ofiţerul de patrulare al DP Centru a INSP al IGP al MAI, Tronciu Gheorghe (f.d.-11), instanţa de judecată ajunge la concluzia că acesta **nu corespunde exigenţelor legale analizate supra**, or, de către ultimul nu au fost indicate care anume încălcări ale dispoziţiei **art. 240 alin.(1) Cod contravenţional** au fost admise de către primul, precum și nu s-a referit nici la prevederile **pct. 28 Regulamentul circulaţiei rutiere**.

Simpla menţiune privind săvârşirea contravenţiei prevăzută de **art. 240 Cod contravenţional**, care se evidenţiază la cea mai superficială analiză a conţinutului procesului-verbal cu privire la contravenţie în privinţa Elenei

Maimescu, în opinia instanţei de judecată, **nu răspunde prevederilor legii** privind ***autosesizarea agentului constatator privind săvârşirea contravenţiei***, precum şi privind ***încadrarea juridică a faptei*** şi ***indiciile calificative ale contravenţiei***.

Astfel, în calitate de probă, ***procesul-verbal cu privire la contravenţie*** în privinţa Elenei Maimescu nu corespunde exigenţelor prevăzute în art. 425 alin.(5) Cod contravenţional analizate mai sus, iar **alte probe plauzibile** de către agentul constatator ofiţerul de patrulare al DP Centru a INSP al IGP al MAI, Tronciu Gheorghe în susţinerea constatărilor sale, **n-au fost acumulate şi prezentate** nici până la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenţie, nici după aceasta.

În aceste circumstanţe, reieşind din cele analizate supra, instanţa de judecată consideră că **n-a fost probată comiterea contravenţiei menţionate**.

Prin urmare, **trebuie admisă contestaţia** contravenientei Maimescu Elena ***din motivul lipsei faptului contravenţiei***.

În acelaşi timp, analizând procesul-verbal cu privire la contravenţie, întocmit în privinţa Elenei Maimescu de către agentul constatator ofiţerul de patrulare al DP Centru a INSP al IGP al MAI, Tronciu Gheorghe, sub aspectul ***dreptului la un proces echitabil*** şi ***dreptului la apărare*****,** de care beneficiază orice persoană, conform **art. 6 CEDO,** precum şi **art. art. 20, 26 din Constituţia Republicii Moldova**, instanţa de judecată consideră necesar a menţiona următoarele:

Sancţionarea pentru o contravenţie, conform jurisprudenţei CtEDO, este apreciată ca sancţionare penală (**§ 35 a Hotărârii CEDO din 01 februarie 2005 Ziliberberg contra Moldovei, cererea nr. 61821/00**) – *„Curtea notează preeminenţa acelor care sugerează că acuzaţiile aduse reclamantului au fost de natură penală. Deşi nici una din ele nu este decisivă, cumulativ ele determină caracterul penal al „acuzaţiilor" aduse reclamantului, în sensul articolului 6 § 1 al Convenţiei".*

În jurisprudenţa sa CtEDO, dezvoltând conţinutul abstract al acestei norme (**art. 6 CEDO**) a statuat că *„autorităţile naţionale trebuie să depună o maximă diligenţă cu privire la modul în care se face notificarea* ***„acuzaţiei către cel interesat, deoarece actul de acuzaţie are un rol determinant în procedura penală…".***

Curtea consideră că, în materie penală, o informare **precisă** şi **completă** cu privire la faptele care se reproşează acuzatului şi a calificării lor juridice reprezintă o condiţie esenţială a unui proces echitabil şi că există o legătură evidentă între dispoziţiile **art. 6 § 3 lit. a)** şi cele din **art. 6 § 3 lit. b)** în sensul că ***dreptul de a fi informat*** cu privire la **natura** şi **cauzele acuzaţiei** trebuie privit în lumina ***dreptului*** recunoscut acuzatului ***de a-şi pregăti apărarea***.

Starea de fapt cu care a fost sesizată instanţa este circumstanţiată minimal, îmbrăcând în această din urmă situaţie forma unor norme juridice cu caracter

general şi abstract, cu elemente de legătură doar tangenţială cu contravenţia reproşată Elenei Maimescu.

Din analiza celor mai sus rezultă că, la o stare de fapt relativ concretă cu care a fost sesizată, instanţa de judecată nu poate ajunge decât pe cale de interpretare, iar o eventuală conduită a instanţei în acest sens ar fi inadmisibilă şi ar duce la depăşirea funcţiei judiciare cu care a fost investită, tot odată, ar încălca flagrant dreptul la apărare al contravenientei Maimescu Elena.

Astfel, din acest punct de vedere, **procesul contravenţional** în privinţa Elenei Maimescu nu respectă rigorile mai sus enunţate, prin ce **afectează grav *dreptul la apărare*** al **acestuia**, care, din perspectiva celor analizate, până la moment **se află în imposibilitate absolută de a-şi exercita acest drept**, necunoscând ce încălcări concret i se reproşează de către agentul constatator ofiţerul de patrulare al DP Centru a INSP al IGP al MAI, Tronciu Gheorghe.

Mai mult, **aceste încălcări *afectează*** în mod **esenţial** şi **iremediabil *fondul cauzei*** şi **nu pot fi înlăturate** în careva mod **de către instanţa de judecată**.

În asemenea împrejurări, conform prevederilor art. 445 Cod contravenţional, procesul contravenţional în privinţa Elenei Maimescu urma să fie încetat, or, **procesul-verbal cu privire la contravenţie este lovit de nulitate absolută**, însă în privinţa acestuia a fost adoptată decizie de sancţionare.

Prin urmare, din aceste considerente procesul-verbal cu privire la contravenţie şi decizia de sancţionare a Elenei Maimescu, de asemenea, trebuiesc anulate, iar procesul contravenţional încetat şi ***din motivul nulităţii procesului-verbal cu privire la contravenţie***.

Tot odată, instanţa de judecată consideră necesar de a explica contravenientei Maimescu Elena că, în conformitate cu **art. 384 alin.(2) lit. u) Cod contravenţional,** *„persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional are dreptul să ceară şi să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile sau inacţiunile ilicite ale autorităţii competente să constate contravenţia sau să soluţioneze cauza contravenţională”.*

În baza celor expuse, conducându-se de **art. 462 Cod contravenţional**, instanţa de judecată,-

a hotărât:

A admite ca întemeiată contestaţia Elenei Maimescu împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie şi deciziei ofiţerul de patrulare al DP Centru a INSP al IGP al MAI, Tronciu Gheorghe.

A anula procesul-verbal cu privire la contravenţie şi decizia ofiţerul de patrulare al DP Centru a INSP al IGP al MAI, Tronciu Gheorghe din 01 iulie 2022, conform cărora Maimescu Elena a fost trasă la răspundere în conformitate cu art.

240 alin.(1) Cod contravenţional, fiindu-i stabilită o sancţiune contravenţională sub formă de amendă în mărime de 15 unităţi convenţionale în sumă de 750 lei cu aplicarea a 3 puncte de penalizare, cu încetarea procesului contravenţional intentat împotriva acestuia din motivul lipsei faptului contravenţiei şi nulităţii procesului-verbal cu privire la contravenţie.

A recunoaşte după Maimescu Elena dreptul să ceară şi să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile sau inacţiunile ilicite ale autorităţii competente să constate contravenţia sau să soluţioneze cauza contravenţională.

Hotărârea cu drept de recurs în Curtea de Apel Chişinău în termen de 15 zile, prin intermediul Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani.

Preşedintele şedinţei,
judecătorul Balan Gheorghe